ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା: ଦାବୀ ନୁହେଁ ଅଧିକାର

ସୁବ୍ରତ କୁମାର ପୃଷ୍ଟି

କୌଣସି ଭାଷାକୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବାଦ୍ୱାରା ସେହି ଭାଷାର କେବଳ ଗୌରବ ବୃଦ୍ଧି ହୁଏ ନାହିଁ, ବରଂ ଭାଷାର ଅନାଲୋଚିତ ଦିଗ ଜନସମ୍ମୁଖକୁ ଆସି ବିଶ୍ୱସ୍ତରରେ ଅଧିକ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପାଇଥାଏ। ଯେପରି ପାଉଛନ୍ତି ତେଲୁଗୁ, ତାମିଲ, କନ୍ନଡ, ସଂସ୍କୃତ, ହିନ୍ଦୀ ଓ ମାଲାୟଲମ, ଆଉ ଏବେ ପାଇଛି ଆମ ଭାଷା ଓଡିଆ।

ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଓଡିଆ ଭାଷାର ମହନୀୟତା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରାଯାଇପାରେ । ଓଡିଆ ଭାଷା ପ୍ରାଚୀନତାର ପ୍ରମାଣ ହେଉଛି ଏହାର ମାଟି। କେଉଁ ଆବହମାନ କାଳରୁ ଏହି ମାଟିର ମଣିଷ ଦୁଇ ପ୍ରକାର ଭାଷା କହି ଆସିଛି । ଏହି ମାଟି ଉପରେ ବାସ କରୁଥିବା ମଣିଷ ପ୍ରାୟ ୨୦ହଜାର ବର୍ଷ ତଳୁ ନିଜର ମନର ଭାଷାକୁ ରଙ୍ଗତୂଳୀରେ ଅଙ୍କନ କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଛି କଳାହାଣ୍ଡିର ଗୁଡହାଣ୍ଡିଠାରୁ ଯାହା ଖଣ୍ଡଗିରି-ଉଦୟଗିରିର ଗୁମ୍ଫାଚିତ୍ର ମଧଦେଇ ଶେଷ କରିଛି ତ୍ରୟୋଦଶ ଶତାବ୍ଦୀର କୋଣାର୍କ ଦେହରେ ଥିବା ନିର୍ଜିବ ପ୍ରତିମାଗୁଡିକର ଜୀବନ୍ତ କମନୀୟ ରୂପ ଗଢି। ପୁଣି ଏହି କାଳ ମଧ୍ୟରେ ଶିଳ୍ପୀ ନିଜ କଳାର ଭାଷାକୁ କାଳ ଓ ଭୂଖଣ୍ଡରେ ସୀମିତ ନ ରଖି ସୁଦୂର ବାଲି, ଜାଭା, ସୁମାତ୍ରା, ଥାଇଲାଣ୍ଡ, କାମ୍ବୋଡିଆ, ମାଳୟ, ଫିଲିଫାଇନ୍ସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାପ୍ତ କରି ନେଇଛି। ବାଲିର ବୋରବୁଦୁର ଓ କାମ୍ବୋଡିଆର ଅଙ୍ଗକୋରାଓ୍ୱଟ ମନ୍ଦିର ଏକାର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତମାତ୍ର। ସେହିପରି ଆଉ ଏକ ଭାଷା, ଯାହା ତୂଳୀ ବା ନିହାଣ ମୁନରେ ନୁହେଁ, ଲେଖନୀ ମାଧମରେ ପ୍ରାଗୈତିହାସିକ କାଳରୁ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଗତିଶୀଳ, ଚଳଚଞ୍ଚଳ। ତେବେ ସମୟର ଆହ୍ୱାନରେ ଏହାର ବାହ୍ୟ ରୂପ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଥିବାବେଳେ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଭାବ ଅକ୍ଷୁଣ୍ଣ ରଖିଛି।

ଓଡିଆ ଭାଷାର ଆଦ୍ୟ ରୂପ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ନୂଆପଡା ଜିଲ୍ଲାର ଯୋଗୀମଠ ପାହାଡଗୁମ୍ଫାରେ ନାଲିରଙ୍ଗରେ ଅଂକିତ ଲିପି ରୂପରେ। କେତୋଟି ପଶୁ ସହ ଜଣେ ମଣିଷର ଚିତ୍ର ଏବଂ ଏହାକୁ ଭିତ୍ତି କରି କେତୋଟି ଲିପି। ଲିପିର ଆକାର ଅଶୋକଙ୍କ ଧଉଳି ଲିପି 'ଗ', 'ଇ' 'ଠ' ଅନୁରୂପ। ଅର୍ଥାତ ଧଉଳି/ଜଉଗଡ ଅଭିଲେଖରେ ବ୍ୟବହୃତ 'ଗ' ଲିପି ହେଉଛି ଏହାର ସାମାନ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତିତ ଲିପି। ତେବେ ଏହି ଚିତ୍ରରେ ଥିବା 'ଇ' ଲିପି ତିନୋଟି ସମାନ୍ତର ଗାରକୁ ବୁଝାଉଥିବା ବେଳେ ଅଶୋକକାଳୀନ ଲିପିରେ ଏହା ତିନୋଟି ବିନ୍ଦୁରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଛି। ଅଶୋକକାଳୀନ ଏହି ତିନୋଟି ବିନ୍ଦୁ ପ୍ରଥମ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଦୁଇଟି ବିନ୍ଦୁ ଓ ଗୋଟିଏ ସରଳରେଖା ରୂପରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଲାଭ କରିଛି। ଓଡିଆ 'ଇ' ଲିପିର ରୂପ ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ ଅନୁଧ୍ୟାନ କଲେ ଏହାର ଆଦ୍ୟରୂପ ତିନୋଟି ସରଳରେଖା ହୋଇଥିବା ସମ୍ଭବ। କେବଳ ଏହି ଲିପି ଯୋଗୁଁ ଯୋଗୀମଠ ଚିତ୍ରଲିପିକୁ ଆମେ ଅଶୋକକାଳୀନ ଲିପିର ପୂର୍ବ ରୂପ ବୋଲି କହି ପାରିବା । କାରଣ ଏହା ପରଠାରୁ 'ଇ' ଲିପି ସମାନ୍ତର ସରଳରେଖାଯୁକ୍ତ ଗାରଭାବରେ ଲିଖିତ ହେବାର ପ୍ରମାଣ ନାହିଁ। ବୋଧହୁଏ ଦୀର୍ଘ ଦିନର ଲିଖନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଭିତରେ ଏହା ଖ୍ରୀ.ପୂ.୩ୟ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ସରଳୀକୃତ ହୋଇ ତିନୋଟି ବିନ୍ଦୁରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି ଯେପରି ତିନୋଟି ବିନ୍ଦୁ ବର୍ତ୍ତମାନର 'ଇ' ରୂପରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି । ଯେପରି ଅଶୋକକାଳୀନ 'କ' ଲିପି ପରସ୍ପରକୁ ଛେଦ କରୁଥିବା ସରଳରେଖା କାଳକ୍ରମେ ଡାହାଣ ପଟକୁ ବକ୍ର ହୋଇ ବର୍ତ୍ତମାନର 'କ' ଲିପି ରୂପ ଧାରଣ କରିଛି। ତେବେ ଯୋଗୀମଠ ଚିତ୍ରଲିପିର ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଲିପି ହେଉଛି 'ଠ', ଯାହା ଏବେ ବି ଅପରିବର୍ତ୍ତିତ ଭାବେ ଓଡିଆ ସମେତ ସମସ୍ତ ଭାରତୀୟ ଭାଷାରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଛି। ଲିପିର ଆରମ୍ଭ କାଳରେ ମାତ୍ରା ବା ଫଳା ବା ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର ପ୍ରୟୋଗ ଦେଖାଯାଉ ନଥିବାରୁ ଏହାକୁ 'ଗଇଠ' ଭାବରେ ପଢିପାରିବା । ବର୍ତ୍ତମାନ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଏହାର ଉଚ୍ଚାରିତ ଶବ୍ଦ ହେବ 'ଗୋଠ' । ପୁଣି ଲେଖା ସହିତ ଅଙ୍କିତ ଚିତ୍ର ମଧ୍ୟ ଏହି ପାଠକୁ ସମର୍ଥନ

କରୁଛି । କାରଣ ଆଜି ବି ଓଡିଶାର ଗାଁଗହଳରେ ଛେଳି, ଗାଈ, ମେଣ୍ଢା, ମଇଁଷି ସମୂହକୁ ଗୋଠ ବୋଲି କହିଥାନ୍ତି । ବିଭିନ୍ନ ଐତିହାସିକଗଣ ଏହାର ପ୍ରାଚୀନତାକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଥିବା ବେଳେ କଳାହାଣ୍ଡି ଗେଜେଟିୟରରେ ଏହାର କାଳ ଖ୍ରୀ.ପୂ.୧୦,୦୦୦ବର୍ଷ ନିରୂପଣ କରାଯାଇଛି । ସେହିପରି ସୁନ୍ଦରଗଡ ଜିଲ୍ଲାର ବିକ୍ରମଖୋଲରୁ ଆବିଷ୍କୃତ ଲିପି ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପାଠ ହୋଇପାରି ନ ଥିବାବେଳେ ବିଶିଷ୍ଟ ଐତିହାସିକ କେ.ପି. ଜୟସ୍ୱାଲ ଏହାକୁ ଅଶୋକକାଳୀନ ଲିପି ତଥା ସିନ୍ଧୁ ସଭ୍ୟତା ଲିପିର ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ରୂପ ବୋଲି ତାଙ୍କ ପ୍ରବନ୍ଧରେ ସପ୍ରମାଣ ଯୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ପ୍ରାୟ ୫୭୭୫ରୁ ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ପ୍ରାଗ୍‌ଐତିହାସିକ ଚିତ୍ର ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହି ଭୂଖଣ୍ଡରୁ ମିଳିଛି । ଯେଉଁଥିରେ ଶତାଧିକ ଲିପି ରହିଛି, ଯାହା ସେସମୟର କଥିତ ଭାଷାର ଲିଖିତ ରୂପ । ଲିପିର ଲିଖନଗତ ଶୈଳୀକୁ ନେଇ ଏହାର କାଳ ନିରୂପଣ କରାଯାଇଛି । ଯଦି ଏଥିରେ କେହି ବିଦ୍ୱାନ ସନ୍ଦିହାନ ଅଟନ୍ତି, ତେବେ ଅତ୍ୟାଧୁନିକ ପଦ୍ଧତିରେ ଏହାର ସମୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରାଯାଇପାରେ । ମାତ୍ର ତାହା ନ କରି ଅନ୍ଧ ଭାବରେ ଏହାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର ପୂର୍ବକ ମତାମତ ଦେବାଦ୍ୱାରା ଗୋଟିଏ ପ୍ରାଚୀନ ଜାତିର ଐତିହ୍ୟ ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନଚିହ୍ନ ଲାଗିଯାଉଛି । ଯାହାଫଳରେ ଏହିସବୁ କୃତୀ ଉପରେ ଗବେଷଣା କରିବାକୁ କେହି ଆଗେଇ ନଆସିବା ଦ୍ୱାରା ଓଡିଶାର ଗୌରବମୟ ପ୍ରାଚୀନ ଐତିହ୍ୟ ବିଶ୍ୱ ଅଗୋଚରରେ ରହିଯାଇଛି । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଏକ ଛୋଟ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ରୂପରେ ଓଡିଶାର ଗୁଡହାଣ୍ଡି ଓ ତୁର୍କୀର କୋତଲୟାକରୁ ମିଳିଥିବା ଆୟତକାର ଚିତ୍ରକୁ ନିଆଯାଇପାରେ । ଗୁଡହାଣ୍ଡିର ଚିତ୍ର ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରାକ୍‌ଐତିହାସିକ ଚିତ୍ର ଭାବରେ ପରିଚୟ ନେଇ ରହିଥିବା ବେଳେ କୋତଲୟାକ ଚିତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ସେଠାରୁ ୭୦୦୦ବର୍ଷ ତଳର ଏକ ପ୍ରାଚୀନ ସଭ୍ୟତା ଆବିଷ୍କୃତ ହୋଇ ବିଶ୍ୱ ପର୍ଯ୍ୟଟନର ସ୍ଥାନ ପାଇବା ସହିତ ତୁର୍କୀର ପ୍ରାଚୀନ ସଭ୍ୟତାକୁ ପ୍ରମାଣିତ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ହୋଇପାରିଛି । ଅପରପକ୍ଷେ କଳାହାଣ୍ଡିରୁ ପ୍ରାଚୀନ ସଭ୍ୟତାର ବହୁ ନିଦର୍ଶନ ମିଳିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଗୁଡହାଣ୍ଡିର ଆୟତକାର ଚିତ୍ର ଚିତ୍ରପ୍ରତିମା ଭିତରେ ହଜି ଯାଇଥିବାରୁ ଓଡିଶାର ପ୍ରାଚୀନ ଇତିହାସ ସେହି ଅନ୍ଧାରରେ ରହିଯାଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ଆମ ଐତିହାସିକଗଣ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ଦାୟୀ । ନିଜର ଶ୍ରେଷ୍ଠତ୍ୱ ପ୍ରତିପାଦନ କରିବାକୁ ଯାଇ ଏମାନେ ଗବେଷଣା ଆଳରେ ଓଡିଶା ଇତିହାସ ସହ ଖେଳ ଖେଳିବା ଏକ ପରମ୍ପରାରେ ପରିଣତ କରିଦେଲେ । ପ୍ରକୃତ ସତ୍ୟ ଅନ୍ୱେଷଣ ଆଳରେ ନିଜକୁ ବିଖ୍ୟାତ କରିବାକୁ ଯାଇ ଏହି ହୀନ କାର୍ଯ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ଅନ୍ୟକୁ ବଦନାମ କରିବାର ପ୍ରଚେଷ୍ଟା ଶେଷରେ ଓଡିଶାର ଐତିହ୍ୟ ସହିତ ଏମାନେ ମଧ୍ୟ କୋଣଠେସା ହୋଇ ପଡି ରହିଲେ । ଏମାନଙ୍କ କୃପାରୁ ଓଡିଆ ଜାତି ଆଉ ଇତିହାସର ବିପୁଳ କ୍ଷତି ଘଟିଲା, ଏବେ ବି ଘଟି ଚାଲିଛି ।

ଓଡିଆ ଲିପିର କ୍ରମିକଧାରା ଆମକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ରୂପରେ ପ୍ରଥମ କରି ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ଖ୍ରୀ.ପୂ. ତୃତୀୟ ଶତାବ୍ଦୀ ବେଳକୁ ଅଶୋକଙ୍କଦ୍ୱାରା ଧଉଳି ଓ ଜଉଗଡଠାରେ ଖୋଦିତ ଶିଳାଲେଖରେ । ଏହାର ଭାବ, ଭାଷା ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଐତିହାସିକଗଣ ଏହାର ନାମକରଣ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର କଳିଙ୍ଗାନୁଶାସନ କରିଛନ୍ତି । ଠିକ ସେହିପରି କଳିଙ୍ଗ ଯୁଦ୍ଧର ପ୍ରତିସ୍ପର୍ଦ୍ଧାରେ ସମଗ୍ର ଭାରତବର୍ଷ ଅଧିକାର କରିବାପରେ କଳିଙ୍ଗରାଜ ଖାରବେଳ ନିଜର ଯେଉଁ ଗୌରବ ଗାଥା ଉଦୟଗିରିର ହାତୀଗୁମ୍ଫାଠାରେ ଖୋଦନ କରିଛନ୍ତି, ଭାଷା ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଏହା ମୂଳ ପାଲି ଭାଷା ବୋଲି ଜର୍ମାନ ପଣ୍ଡିତ ହରମାନ ଓଲଡେନବର୍ଗ ପ୍ରମାଣିତ କରିଥିବା ବେଳେ ଏହାର କାବ୍ୟିକ ରଚନା ଶୈଳୀ ହିଁ କାବ୍ୟ ରଚନାର ଆଦ୍ୟ ପ୍ରଦର୍ଶକ ପାଲଟି ଯାଇଥିଲା । ଖାରବେଳଙ୍କ ଏହି ଲିଖନଶୈଳୀକୁ ଭାରତର ଆଦ୍ୟ ସାହିତ୍ୟିକ ରୂପ ଏବଂ ପାଲି ହିଁ ଓଡିଆ ଭାଷା, ତାହା ଏବେ ସ୍ୱୀକୃତି ଲାଭ କଲା । ସେହିପରି ଓଡିଶାରେ ଜନ୍ମିତ ସପ୍ତମ ଶତାବ୍ଦୀର ବୌଦ୍ଧ ଆଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ଲିଖିତ ଚର୍ଯ୍ୟାଗୀତିକା ଏହି ଲିପି ଓ ଭାଷା ଚମତ୍କାରିତାର ଅନ୍ୟ ଏକ ଅଂଶବିଶେଷ । ସାଧାରଣ ଭାଷାରେ ଦୁଇପ୍ରକାର ଅର୍ଥ ପ୍ରକାଶ କରୁଥିବା ସାହିତ୍ୟ ସର୍ଜନା ଏହିଠାରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା, ଯାହା ଓଡିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ଏବେ ମଧ୍ୟ ବହୁଳଭାବେ ପ୍ରଚଳିତ । ଏହି କଥାକୁ ଡଃ କରୁଣାକର କର ସୂକ୍ଷ୍ମାତିସୂକ୍ଷ୍ମ ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ଅତି ଚମତ୍କାର ଭାବରେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଚର୍ଯ୍ୟାଚୟ ପୁସ୍ତକରେ ପ୍ରଚୁର ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ସହିତ ସପ୍ରମାଣେ ବୁଝାଇଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ଏଭଳି ସାହିତ୍ୟ ଓଡିଆଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ଅସମ୍ଭବ କହି ବହୁ ଅଧାପକ ସାରଳା ଦାସଙ୍କୁ ଆଦ୍ୟ ସାହିତ୍ୟିକ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରି ସେହି ଅନୁସାରେ ଶିକ୍ଷାଦାନ କରିବାଦ୍ୱାରା ଓଡିଆ ସାହିତ୍ୟ ପଞ୍ଚଦଶ ଶତାବ୍ଦୀଠାରୁ ଆରମ୍ଭ ବୋଲି ସାଧାରଣରେ ଦୃଢ ଧାରଣା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଯାଇଛି । ଏ ମାଟିର ସାହିତ୍ୟିକ ପ୍ରମାଣ ଯେ ଖାରବେଳଙ୍କଠାରୁ ଆରମ୍ଭ, ତାହା ଏହି କାରଣରୁ ଅନ୍ଧାରରେ ରହିଗଲା । ଅର୍ଥାତ ସାରଳାଦାସଙ୍କ ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି ସାହିତ୍ୟ ନଥିଲା । ଝଙ୍କଡବାସିନୀ ମାଆ ଶାରଳାଙ୍କ କୃପା ପାଇ ସେ ସିଦ୍ଧିଲାଭ କଲେ ଓ ରାତାରାତି ବିଲଙ୍କା ରାମାୟଣ, ମହାଭାରତ, ଦେବୀ ଭାଗବତ, ଲକ୍ଷ୍ମୀନାରାୟଣୀ ବଚନିକା ଭଳି ବିପୁଳ ସାହିତ୍ୟ ରଚନା କରିଥିବା ଯୁକ୍ତି କବି ସାରଳାଙ୍କ ଶ୍ରେଷ୍ଠତ୍ୱ ହ୍ରାସ କରିବା ସହିତ ପୁରାଣ ରଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ସାରଳା ଯେଉଁ ଓଡିଆ ଜାତୀୟତାବାଦର ମଞ୍ଜି ପୋତିଥିଲେ, ତାହା ଲୋପ ପାଇଗଲା ।

ଗୋଟିଏ ଭାଷାର ପ୍ରାଚୀନତା ତା'ର ସାହିତ୍ୟରେ ନ ଥାଏ, ଥାଏ ଜୀବନରେ। ଆଉ ସେ ଜୀବନ ହେଉଛି ଲୋକକଳା, ଲୋକଚଳଣୀ ଯାହା ହଜାରହଜାର ବର୍ଷ ଧରି ବର୍ତ୍ତମାନ ଚିହ୍ନିତ ଓଡିଶା ମାଟିରେ ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବଞ୍ଚି ରହିଛି । ସମୟାନୁସାରେ ଏ ମାଟିର ନାମ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଛି। ଉତ୍କଳରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ଉଡ୍ର, କଳିଙ୍ଗ କୋଶଳ, ତୋଶଳ, କଙ୍ଗୋଦ ଆଦି ବିଭିନ୍ନ ନାମ ନେଇଥିବା ଏଇ ମାଟି ଏବେ ଦୀର୍ଘ ୧୦୦୦ବର୍ଷ ଧରି ଓଡିଶା ନାମରେ ଚିହ୍ନିତ ହେଉଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏ ମାଟିର ଆତ୍ମା ଅମର ଅଛି । ଆଜି ବି ଏ ମାଟିର ମଣିଷ ଛାତିରେ ୨୦ହଜାର ବର୍ଷ ତଳ ମଣିଷର ହୃଦୟ ଅଛି, ଯେଉଁ ହୃଦୟ ଗୋଟିଏ ପଶୁର ଯନ୍ତ୍ରଣାକୁ ଅନୁଭବ କରି ପଥରକାନ୍ଥରେ ଚିତ୍ରାୟିତ କରିଥିଲା। ବୋଧହୁଏ ସେଇଥିପାଇଁ ଏହି ମାଟିର ମଣିଷ ହୃଦୟର ଭାଷା ହିଁ ଚଣ୍ଡାଶୋକକୁ ଧର୍ମାଶୋକରେ ପରିଣତ କରିଦେଲା। ମାନବ ଧର୍ମକୁ ପ୍ରାଥମିକତା ଦେଉଥିବାରୁ ବଣିକ ଓଡିଆପୁଅ ହଜାରହଜାର ବର୍ଷଧରି ଅନ୍ୟ ଅଞ୍ଚଳର ଶାସକଭାବେ ନୀତି ନିର୍ଦ୍ଧାରକ ହୋଇପାରିଲା । ସମଗ୍ର ଭାରତବର୍ଷ ମୁସଲମାନ ଶାସନାଧୀନ ହୋଇ ସାରିଥିବା ବେଳେ ଦୀର୍ଘ ୫୦୦ବର୍ଷ ସେମାନଙ୍କ ଅତ୍ୟାଚାରରୁ କେବଳ ଓଡିଶା ମାଟି ହିଁ ମୁକ୍ତ ରହିପାରିଥିଲା। ନିଜର ସାମର୍ଥ୍ୟ ହ୍ରାସ ପାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱାଧୀନଚେତା ମାନସିକତା ହିଁ ୧୮୧୭ର ବିଦ୍ରୋହ ବୁଣି ଇଂରେଜ ବଣିକର ଭାରତ ସମ୍ରାଟ ସ୍ୱପ୍ନ ଭାଙ୍ଗି ଦେଲା। ଆଉ ଭାଷା ଭିତ୍ତିରେ ନିଜ ପାଇଁ ଭୂମି ଖଣ୍ଡେ ଯୋଗାଡ କରିବାକୁ ଯାଇ ୫୪୨ଖଣ୍ଡରେ ବିଭକ୍ତ ଭାରତକୁ ଏକାଠି କରିବା ସହିତ ସ୍ୱାଧୀନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ରାଜ୍ୟ ଗଠନର ଆଦର୍ଶ ପାଲଟି ଗଲା। ଏହିଭଳି ଯାହା ସବୁ ଘଟିଛି, ତାହା ସମ୍ଭବ ହୋଇଛି ଏହି ମାଟିର ଭାଷା ଯୋଗୁଁ । ଆଉ ଏ ମାଟିର ଭାଷା ହେଉଛି ନୀରବତାର ଭାଷା। ଯାହା କେବଳ ଭୟଙ୍କର ନୁହେଁ, ପରମାଣୁଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଶକ୍ତଶାଳୀ । ନିଜର ରୂପ ଅତୀତରେ ଦେଖାଇ ସାରିଛି। ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେଖାଇବା ପାଇଁ ସେ କେବଳ ସମୟକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଛି।

ଇତିହାସ କହେ ଏହି ମାଟିର ଭାଷା ହେଉଛି ଔଡ୍ରୀ ଓ ରଚନାଶୈଳୀ ହେଉଛି ଔଡ୍ରୀ ମାଗଧୀ, ଯାହା ଭରତମୁନିଙ୍କ ନାଟ୍ୟଶାସ୍ତ୍ର ଗ୍ରନ୍ଥରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି। ଏ ମାଟିର ଲିପି ହେଉଛି ଉତ୍କଳୀ ଓ ଔଡ୍ରୀ, ଯାହା ଲଳିତ ବିସ୍ତାରରେ ବର୍ଣ୍ଣିତ । ଏ ମାଟିର ଗଦ୍ୟ ରଚନା ଶୈଳୀ ଉତ୍କଳିକା ଗେୟ ବା ଗାନଧର୍ମୀ, ଯାହା ସଙ୍ଗୀତ ରତ୍ନାକର ଗ୍ରନ୍ଥରେ ସୂଚୀତ। ଏହାର ସାହିତ୍ୟ ଅକ୍ଷରବୃତ୍ତରେ ରଚିତ, ଯାହା ଆର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ, ଆଦିବାସୀ ସଂଗୀତର ଅଂଶବିଶେଷ । ସବୁଠାରୁ ବଡ କଥା ହେଲା ଏହାର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ତଥା ପ୍ରାଚୀନ ନୃତ୍ୟଶୈଳୀ। ତେଣୁ ଏହିସବୁ ବୌଦ୍ଧିକ ପରିପାଟୀ ପ୍ରମାଣ କରିଥାଏ ଓଡିଆ ଭାଷାର ମୌଳିକତା ତଥା ପ୍ରାଚୀନତାକୁ।

ଜଗତିକରଣର ମାୟାଜାଲରେ ଏହି ଭାଷା ଆଜି ନିରବ। ପ୍ରାଜ୍ଞ ପ୍ରୌଢ ଭଳି ସ୍ଥିର ଅଥଚ ଏହାର ଦୃଷ୍ଟି ରହିଛି ସମ୍ମୁଖ ଭାଗକୁ। ଅର୍ଥାତ ଏକ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳମୟ ଭବିଷ୍ୟତ ପାଇଁ ସତେ ଯେପରି ଅପେକ୍ଷମାଣ । ଆଉ ଏହି ସୁଯୋଗ ଆଣି ଦେଇଛି ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ସଂସ୍କୃତି ବିଭାଗ । ଭାଷାକୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପ୍ରଦାନ ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଏହି ବିଭାଗ ଯେଉଁ ୪ଟି ସର୍ତ୍ତ ରଖିଛନ୍ତି, ତାହାକୁ ଓଡିଆ ଭାଷା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ପୂରଣ କରିଥିବାରୁ ୬କୋଟିରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଓଡିଆଙ୍କ ଆଶା, ଆକାଂକ୍ଷା, ଆବେଗ ସହିତ ଜଡିତ ଏହି ଗୌରବମୟ ପ୍ରାଚୀନ ଭାଷା ଆଜି ଦେଶର ଷଷ୍ଠ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଭାଷା ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପାଇଥିବା ବେଳେ ଏହା ଏବେ ବିଶ୍ୱଭାଷା ହେବାକୁ ଯାଇ ୧୦୦୦ବର୍ଷ ତଳର ଇତିହାସକୁ ପୁନରାବୃତ୍ତି କରିବା ପଥରେ ଅଗ୍ରସର ହେଉଛି ।

କିନ୍ତୁ ଏ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପାଇବା ପରେ ଆମେ ଏଥିପାଇଁ କେତେ ସଚେତନ ଓ ଏହାର ସୁଯୋଗ ନେବାରେ କେତେ ସମର୍ଥ, ସେ ବିଷୟରେ ଆତ୍ମସମୀକ୍ଷା କରିବାର ବେଳ ଆସି ପହଞ୍ଚିଛି । ୨୦୦୪ ମସିହାରେ ତାମିଲଭାଷା ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପାଇଲା । ଆମର ବହୁ ସାହିତ୍ୟିକ, ଭାଷାବିତ ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ନିଜକୁ ପୃଥିବୀର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିଦ୍ୱାନମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣେ ବୋଲି ଭାବନ୍ତି ସେମାନେ ଓଡିଆ ଭାଷା ବିଷୟରେ ସେତେବେଳେ ଚୁପ ରହିଲେ। କେବଳ ସମାଜ ସମ୍ପାଦକୀୟରେ ଗୋଟେ ଆଲେଖ୍ୟ ବାହାରିଲା। କିନ୍ତୁ ଓଡିଆ ଭାଷା ଯେ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପାଇବା ପାଇଁ ଯୋଗ୍ୟ, ସେ କଥା କେହି କହିଲେ ନାହିଁ ବା ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କଠାରେ ଭାବପ୍ରବଣତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଭଳି ଲେଖାଟିଏ ଖବରକାଗଜ ବା ପତ୍ରପତ୍ରିକାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା ନାହିଁ। ତେଲୁଗୁ ଓ କନ୍ନଡ ଭାଷାକୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପାଇଁ ଦକ୍ଷିଣ ଦିଲ୍ଲୀର ଆର.କେ ପୁରମଠାରେ କନ୍ନଡ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ଦ୍ରାବିଡ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ତେଲୁଗୁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, କନ୍ନଡ ବିକାଶ ପରିଷଦ ମିଳିତ ଭାବରେ ୧୯ ଜୁଲାଇ୨୦୦୮ରେ ଏକ ଜାତୀୟ ଆଲୋଚନାଚକ୍ର ଆୟୋଜନ କରିଥିଲେ। ପୋଟ୍ଟିଶ୍ରୀରାମୁଲୁ ତେଲୁଗୁ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର କୁଳପତି ଡଃ ମଞ୍ଜୁଲତାଙ୍କ ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଏହି ଆଲୋଚନାଚକ୍ରରେ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ, ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗର ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ ସମେତ ପୂର୍ବତନ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଏମ. ବିରାପ୍ପା ମୋଇଲି, କନ୍ନଡ ବିକାଶ ପରିଷଦର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ, ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟଭାଷା କମିଶନର ତଥା ପ୍ରଫେସର କୃଷ୍ଣମୂର୍ତ୍ତୀ, ଡଃ ସୁବ୍ରମନ୍ୟମଙ୍କ ଭଳି ସୁନାମଧନ୍ୟ ଭାଷାବିତ ଏବଂ

ଉଭୟ ଭାଷାର ବିଦ୍ୱାନ ଓ ରାଜନେତାଗଣ ଏହି ଆଲୋଚନାଚକ୍ରରେ ଭାଗ ନେଇ ଦୁଇ ଭାଷାର ପ୍ରାଚୀନତା ଓ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ପ୍ରମାଣ ପୂର୍ବକ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପାଇଁ ଦାବି କରିଥିଲେ । ତେବେ ଏହି ସମୟରେ ଦିଲ୍ଲୀରୁ ପ୍ରକାଶିତ ହିନ୍ଦୁସ୍ତାନ ନାମକ ଜାତୀୟ ଖବରକାଗଜ ଏମାନଙ୍କ ଉଦ୍ୟମକୁ ତୀବ୍ର ସମାଲୋଚନା କରିବା ସହିତ ଓଡିଆ ଭାଷା ସପକ୍ଷରେ ମତ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । ମୋର ଗବେଷଣା କାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଆଇ.ଏ.ଏସ. ପରୀକ୍ଷା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଚାଲି ଥିବାରୁ ମୁଁ ସେହି ସମୟରେ ଦିଲ୍ଲୀରେ ଥିଲି ଓ ଏହି ଖବର ପାଠ କରିବା ପରେ ମୋର ପୂଜ୍ୟ ଗୁରୁ ଡଃ କୃଷ୍ଣଚରଣ ବେହେରା ଓ ଡଃ ନଟବର ଶତପଥୀଙ୍କଠାରୁ ଓଡିଶାରେ ଏହାର ପ୍ରତିକ୍ରିୟା ଜାଣିବାକୁ ଚାହିଁଥିଲି । ମାତ୍ର ସବୁକର୍ମ ଭଳି ଓଡିଶାବାସୀ ଥିଲେ ନିରବ । ତେଣୁ ଏ ବିଷୟରେ କିଛି ସାଂସଦକୁ ଭେଟି ଓଡିଆ ଭାଷା ପାଇଁ ଦାବି କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲି । କିନ୍ତୁ ଏମାନେ ଥିଲେ ଉଦାସୀନ । ଏହାପରେ ମୁଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲି ଏ ବିଷୟରେ ବିସ୍ତୃତ ତଥ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିବାକୁ । ସେତେବେଳେ ଦିଲ୍ଲୀ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ପାଠାଗାରାକୁ ନିୟମିତ ଯାଉଥିବାରୁ ଖୁବ ଅଳ୍ପଦିନରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ତଥ୍ୟ ସହିତ କିଛି ବିରଳ ଫଟୋଚିତ୍ର ସଂଗ୍ରହ କଲି । ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଭାଷା ସହିତ ଓଡିଆ ଭାଷାର ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ଅଣଓଡିଆ ବନ୍ଧୁଙ୍କ ସହଯୋଗ ପାଇଥିଲି । ଏସବୁକୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରସ୍ତୁତ କଲି । ଭୁବନେଶ୍ୱର ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ ପରେ ଓଡିଆ ଜାତୀୟତା ଭାବକୁ ସଂଗଠିତ କରିବା ପାଇଁ ଜନସମ୍ମିଳନୀ ନାମକ ଏକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଡଃ ନଟବର ଶତପଥୀଙ୍କ ସଭାପତିତ୍ୱରେ ୨୦୦୯ରେ ଗଠନ କରାଗଲା । ଶହୀଦ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ନାୟକଙ୍କ ଫାଶୀ ଦିବସରେ ଭୁବନେଶ୍ୱରର ବୁଦ୍ଧବିହାରଠାରେ ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣ ସହିତ ବିଭିନ୍ନ ଜିଲ୍ଲାରୁ ଆଗ୍ରହୀ ପ୍ରାୟ ୩୦୦ପ୍ରତିନିଧି ଯୋଗ ଦେଇ ଜାତି ପାଇଁ କାମ କରିବାକୁ ଶପଥ ନେଇଥିଲେ । ଲୋହିଆ ଏକାଡେମୀ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଜନସମ୍ମିଳନୀର ବିଭିନ୍ନ ବୈଠକରେ ଓଡିଆ ଭାଷାର ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପ୍ରସ୍ତୁତି ସହିତ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ନିକଟକୁ ଏକ ଦାବିପତ୍ର ପଠାଇବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଗଲା । ଏଥିପାଇଁ ବିଭିନ୍ନ ରାଜନୈତିକ ଦଳ ସହ ଆଲୋଚନା କରାଗଲା । ତେବେ ଏହି ସମୟରେ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅଜେୟ ରାଉତଙ୍କ ନେତୃତ୍ୱରେ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀଠାରେ ବିକ୍ଷୋଭ ପ୍ରଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଓଡିଶାରୁ ଯାଉଥିବା ପ୍ରାୟ ୨୦୦କର୍ମୀଙ୍କୁ ନେଇ ଜନ୍ତରମନ୍ତରଠାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପାଇଁ ଧାରଣା ଦେବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଗଲା । ତେବେ କେତେକ ଆନୁଷଙ୍ଗିକ କାରଣରୁ ଆମେ ବାଧହୋଇ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟରୁ ନିବୃତ୍ତ ରହିଲୁ ।

ଏହି ସମୟରେ 'ଏଷଣା'(ଏଷଣା-୫୯, ଡିସେମ୍ବର-୨୦୦୯)ରେ ତଥା ଧାରାବାହିକ ଭାବରେ 'ଆମେ ଓଡିଆ' ନାମକ ଇ ପତ୍ରିକାରେ ଏ ସମ୍ପର୍କିତ ଦୀର୍ଘ ପ୍ରବନ୍ଧ ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ତଥା ଓଡିଆ ଗବେଷଣା ପରିଷଦ ପକ୍ଷରୁ ରାଉରକେଲାଠାରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଓଡିଆ ଭାଷା ସମ୍ପର୍କିତ ଜାତୀୟ ଆଲୋଚନାଚକ୍ରରେ ବିଶିଷ୍ଟ ଭାଷାବିତ ଡଃ ଦେବୀପ୍ରସନ୍ନ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କୁ ଭେଟି ଏ ବିଷୟରେ ବିସ୍ତୃତ ଆଲୋଚନା କରିବା ପରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ଦାବି ଭିନ୍ନ ମୋଡ ନେଲା । ସେ ଏ ବିଷୟରେ ସମାଜରେ(୧୬/୧/୧୦) ଏକ ପ୍ରବନ୍ଧ ଲେଖିଲେ । ଡଃ ବସନ୍ତ କୁମାର ପଣ୍ଡାଙ୍କ ଦୁଇଟି ସମାନ ଲେଖା ସମାଜ ଓ ସମ୍ବାଦ ପୃଷ୍ଠାରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା । ସ୍ତମ୍ଭକାର ବରେନ୍ଦ୍ରକୃଷ୍ଣ ଧଳ ଏ ବିଷୟରେ ଲେଖାଲେଖି ପୂର୍ବରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ଦେଇଥିଲେ । ମାନ୍ୟବର ବିଧାୟକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅମର ଶତପଥୀ ବିଧାନସଭାରେ ଏ ବିଷୟରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇବାରୁ ଓଡିଆ ଭାଷାର ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପାଇଁ ସବୁସ୍ତରରେ ସଚେତନତାର ବାଟ ଫିଟିଥିଲା । ଡଃ ନଟବର ଶତପଥୀଙ୍କ ପରାମର୍ଶକ୍ରମେ 'ସମାଜ' ସମ୍ପାଦକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଭାନୁ ପଟ୍ଟନାୟକ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା କାର୍ଯ୍ୟକୁ ଗତିଶୀଳ କରାଇବା ପାଇଁ ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣଙ୍କୁ ନେଇ ସମାଜ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଏକ ବୈଠକ ଡକାଇ ଥିଲେ । ଚନ୍ଦ୍ରଭାନୁବାବୁ ଗାଡି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରି ନଥିବାରୁ ଭୁବନେଶ୍ୱରର ତଥାକଥିତ ବିଦ୍ୱାନଗଣ ଆସି ନ ଥିଲେ । ଏ ଦିଗରେ ବିଶେଷ ଆଗ୍ରହୀ ଥିବା ଡଃ ବସନ୍ତ କୁମାର ପଣ୍ଡାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ବାସଭବନରୁ ମୁଁ ଗାଡିରେ ବସାଇ ନେଇଥିଲି । ଉକ୍ତ ବୈଠକରେ ପୂର୍ବତନ ମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପଞ୍ଚାନନ କାନୁନଗୋ, ବିଧାୟକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପ୍ରସାଦ ହରିଚନ୍ଦନ, ପୂର୍ବତନ ଆରକ୍ଷୀ ମହାନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅମୀୟ ଭୂଷଣ ତ୍ରିପାଠୀ, ପ୍ରଫେସର ବିଜୟ ଶତପଥୀ, ଡଃ ବିଜୟାନନ୍ଦ ସିଂହ ପ୍ରମୁଖ ଏ ଦିଗରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସହଯୋଗ କରିବେ ବୋଲି ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଲେ । ସମାଜ ଆନୁକୂଲ୍ୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜିଲ୍ଲାରେ ଏଥିପାଇଁ ଜନସଚେତନତା ମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ କରାଯିବ ଓ ଜାତୀୟ ସ୍ତରର ଆଲୋଚନାଚକ୍ର ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେବ ବୋଲି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନିଆଗଲା । କିନ୍ତୁ ସମାଜ ସମ୍ପାଦକ ପଦରୁ ଚନ୍ଦ୍ରଭାନୁବାବୁଙ୍କୁ ଅବ୍ୟାହତି ଦିଆଯିବା ଦ୍ୱାରା ଏହି ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ଇତି ଘଟିଲା ।

ଏହି ସମୟରେ ଏଷଣା ପତ୍ରିକାରୁ ମୋର ପ୍ରବନ୍ଧ ପଢି ଭାରତ ବିଦେଶସେବା ଅଧିକାରୀ ସ୍ୱର୍ଗତ ଶୁଭକାନ୍ତ ବେହେରା ମୋ ସହ ସମ୍ପର୍କ ସ୍ଥାପନ କରିବାରୁ ପୂର୍ବସଂଗୃହୀତ ତଥ୍ୟ ତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ପଠାଇଲି । ଜଣେ ଇତିହାସର ଛାତ୍ର, ଗବେଷକ ତଥା ସାହିତ୍ୟିକ ପରିବେଶ ମଧ୍ୟରେ ବଢି ଥିବାରୁ ଏ ଦିଗରେ ତାଙ୍କର ଥିବା ଅନୁଭୂତି ମୋତେ ବହୁତ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲା । ଓଡିଆ ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରାଚୀନତାକୁ ଦର୍ଶାଇବାକୁ ଯାଇ ହାତୀଗୁମ୍ଫା ଅଭିଲେଖ ଲେଖାଶୈଳୀ

ଅନୁସାରେ କେବଳ ଓଡ଼ିଶାର ନୁହେଁ, ବରଂ ଭାରତର ପ୍ରଥମ ସାହିତ୍ୟ ବୋଲି କରିଥିବା ଯୁକ୍ତିକୁ ସେ ପ୍ରଥମେ ଗ୍ରହଣ କରି ନ ଥିଲେ। ମାତ୍ର ଏ ବିଷୟରେ ଅନ୍ୟ କେହି ବିରୋଧ କରି ନ ଥିବାରୁ ଆମେ କାହିଁକି ଏହି ମହାନ କୃତିତ୍ୱକୁ ଆଡେଇଯିବା ? ବରଂ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ବିରୋଧକୁ ପ୍ରତିହତ କରିବା ପାଇଁ ଆମେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ ବୋଲି ମୋର ଯୁକ୍ତିକୁ ସେ ଗ୍ରହଣ କଲେ। ଏହି ସମୟରେ ସେ ଦୁଇଟି ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ। ୧- ଏହିସବୁ ଲେଖାକୁ ପୁସ୍ତକ ରୂପ ଦେବା। ୨- ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ଦାବୀକୁ ଆହୁରି କ୍ରିୟାଶୀଳ ଓ ବାସ୍ତବ କରିବା ପାଇଁ ତେଲୁଗୁ, ତାମିଲ ଭଳି ଭାଷାଭିତ୍ତିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ଥାପନ କରିବା। ଦୁଇଟିଯାକ କାର୍ଯ୍ୟ ବ୍ୟୟସାପେକ୍ଷ ଓ ତଥାକଥିତ ଓଡ଼ିଆ ବିଦ୍ୱାନଙ୍କୁ ନେଇ କରିବା ଅସମ୍ଭବ ମଧ୍ୟ। ପ୍ରାୟ ୫୦୦ପୃଷ୍ଠାର ବହି ଛାପିବା ପାଇଁ ୧ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଆବଶ୍ୟକ ଥିବାବେଳେ ଡଃ ହରେକୃଷ୍ଣ ପାତ୍ରଙ୍କ ଉଦ୍ୟମକ୍ରମେ ରାଜ୍ୟ ସଂସ୍କୃତି ବିଭାଗ ୨୦୦୦ଟଙ୍କା ସହାୟତା ପ୍ରଦାନ କରିବେ ବୋଲି ଚିଠି ଦେଲେ । ବାକି ଟଙ୍କା ଯୋଗାଡ କରିବାରେ ଅକ୍ଷମ ଥିବାରୁ କେତୋଟି ପ୍ରମୁଖ ତଥ୍ୟ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ସାହିତ୍ୟ ପରିଚୟ ପୁସ୍ତକରେ ଏବଂ ବାକି କିଛି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କଥାକୁ ନେଇ ଭାଷା ଓ ଜାତୀୟତା ନାମକ ୧୧୨ପୃଷ୍ଠାର ଏକ ବହି ଛାପିବାକୁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଲି । ଏହାର ମୁଖବନ୍ଧ ଶୁଭକାନ୍ତଭାଇ ଲେଖିଥିଲେ ତଥା ଏହାର ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ ପୂଜ୍ୟ କୃଷ୍ଣସାରଙ୍କ ଜନ୍ମ ଦିବସରେ ବିଶିଷ୍ଟ ସାହିତ୍ୟିକା ଡଃ ପ୍ରତିଭା ରାୟଙ୍କଦ୍ୱାରା ଉନ୍ମୋଚିତ ହେଲା । ଏହି ବହି ପଢି ବିଶିଷ୍ଟ ସ୍ତମ୍ଭକାର ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବରେନ୍ଦ୍ରକୃଷ୍ଣ ଧଳ ଧରିତ୍ରୀ ପୃଷ୍ଠାରେ ମୋର ଉଦ୍ୟମକୁ ପ୍ରଶଂସା କରିବା ସହିତ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାକୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ମିଳିବା ବିଳମ୍ବ ହେବନାହିଁ ବୋଲି ଆଶା ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ। ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ ଖୁବଶୀଘ୍ର ସରିଯିବା ପରେ ଏହାର ଦ୍ୱିତୀୟ ସଂସ୍କରଣ ଭୁବନେଶ୍ୱର ପୁସ୍ତକମେଳାରେ ପଦ୍ମଶ୍ରୀ ଦେବୀପ୍ରସନ୍ନ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କଦ୍ୱାରା ଉନ୍ମୋଚିତ ହେଲା। ଏହା ମଧ୍ୟ ଖୁବଶୀଘ୍ର ସରିଯିବା ପରେ ତୃତୀୟ ସଂସ୍କରଣ କରିବାକୁ ପଡିଲା।

ଶୁଭକାନ୍ତଭାଇଙ୍କ ଓଡ଼ିଆ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ଥାପନା ପରାମର୍ଶ ମୋ ପାଇଁ କେବଳ ବିସ୍ମୟ ନ ଥିଲା ବରଂ ମୋ କାର୍ଯ୍ୟ ଦକ୍ଷତା ପାଇଁ ଏକ ଆହ୍ୱାନ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିଲା। ଏଥିପାଇଁ ପୁରୁଣା ସାଥୀଙ୍କ ସହିତ ନୂଆ ସାଥୀ ଭାବରେ ଟିଟିଲାଗଡର ଅଧିବକ୍ତା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଗଜାନନ ମିଶ୍ର ଯୋଗ ଦେଲେ। ଓଡ଼ିଆ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ଥାପନା କମିଟିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ଡକ୍ଟର କୃଷ୍ଣଚରଣ ବେହେରାଙ୍କୁ ମନୋନୀତ କରାଗଲା। ତାଙ୍କରି ନେତୃତ୍ୱରେ ଓଡ଼ିଆ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ଥାପନା ପାଇଁ ଜନସଚେତନତା କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରାଗଲା। ଏକ ବେସରକାରୀ ବିଲ ଡଃ ଦେବୀପ୍ରସନ୍ନ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଉତ୍କଳ ସଂସ୍କୃତି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର କୁଳପତି ପ୍ରଫେସର ଅମିୟ ପଟ୍ଟନାୟକ, ପୂର୍ବତନ ଅର୍ଥମନ୍ତ୍ରୀ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ପଞ୍ଚାନନ କାନୁନଗୋ ଏବଂ ମୁଁ ଓଡ଼ିଆ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ବିଲ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ପରେ ମାନ୍ୟବର ବିଧାୟିକା ଡଃ ସିପ୍ରା ମଲ୍ଲିକଙ୍କଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଶା ବିଧାନସଭାରେ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଗଲା।

ଏହି ସମୟ ଭିତରେ କେଦାରନାଥ ଗବେଷଣା ପରିଷଦ ସମେତ ବିଭିନ୍ନ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପାଇଁ ଆଲୋଚନାଚକ୍ର କରାଇବାରେ ଲାଗିଲେ। ଧୀରେ ଧୀରେ ଏହା ଜନଆନ୍ଦୋଳନର ରୂପ ନେଉଥିଲା। 'ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ପରିଷଦ'ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ ହାତକୁ ନେଉ ବୋଲି 'ଲେଖକ ସାମୁଖ୍ୟ' ଦ୍ୱାରା ଏକ ପତ୍ର ତତ୍କାଳୀନ ମୁଖ୍ୟ ଶାସନ ସଚିବଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା। 'ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ' ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ପାଇଁ ଆଗେଇ ଆସିବାରୁ ଆଉ କୌଣସି ସଂସ୍ଥା ଏହି ଗୁରୁଦାୟିତ୍ୱ ବହନ କରିବା ପାଇଁ ଆଗ୍ରହୀ ହେଲେନାହିଁ। ଗଣଶିକ୍ଷା ସଚିବ ୧୧.୧୦.୧୦ରିଖରେ ପତ୍ର ଏଥିପାଇଁ ଲେଖିବାରୁ ତତ୍କାଳୀନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ଡଃ ହରିହର କାନୁନଗୋ୨୨.୮.୧୧ରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀ ମାନ୍ୟତା ବିଷୟରେ ଏକ ଅନୌପଚାରିକ ବୈଠକ ଡାକିଥିଲେ। ସଂସ୍କୃତି ବିଭାଗ ପତ୍ରସଂଖ୍ୟା- ୭୯୩୩/ ୧୦.୦୯.୧୧ରିଖ ଅନୁସାରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନକୁ ୨ଲକ୍ଷଟଙ୍କା ପ୍ରଦାନ ପରେ ୧୪.୧୦.୧୧ରେ ପ୍ରକୃତ ବୈଠକ ଡାକି କମିଟି ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହା ୨ଥର ବସିବା ପରେ ସମାପ୍ତି ଘଟିଲା। ଭାଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଡାକିଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ବୈଠକରେ ମୁଁ., ଡଃ ନଟବର ଶତପଥୀ, ଡଃ ଦେବୀପ୍ରସନ୍ନ ପଟ୍ଟନାୟକ, ଡଃ ବସନ୍ତ ପଣ୍ଡା, ପ୍ରଫେସର ଅମିୟ ପଟ୍ଟନାୟକ ସମେତ ଅନ୍ୟ ବିଦ୍ୱାନମାନେ ଥିଲେ। ମାତ୍ର ଭିତ୍ତିପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ସହମତି ହୋଇ ନ ଥିଲା କିମ୍ବା କୌଣସି ଆଲୋଚନାଚକ୍ର ଆୟୋଜନ କରି ନ ଥିଲା। ତେଣୁ ଉଦ୍ୟମ ବିଫଳ ହେବାରୁ ଓଡ଼ିଆ ଅଧ୍ୟୟନ ଓ ଗବେଷଣା ସଂସ୍ଥା ମାଧ୍ୟମରେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକୁ ପୁଣି ଥରେ ଆଗେଇ ନେବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କଲି। ଏହି ଅନୁଷ୍ଠାନ ଦ୍ୱାରା ଓଡ଼ିଆ ମାଧ୍ୟମରେ ଆଇ.ଏ.ଏସ. ପରୀକ୍ଷା ପ୍ରସ୍ତୁତି ପାଇଁ ପ୍ରଶିକ୍ଷଣ ଦିଆଯାଉଥିଲା। ପୁଣି ଅନୁଷ୍ଠାନ ପକ୍ଷରୁ ଓଡ଼ିଆ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ସ୍ଥାପନ ସହିତ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପାଇଁ ଭିତ୍ତିପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ନିଷ୍ପତ୍ତି ଅଧ୍ୟୟନ, ଆନ୍ଦୋଳନ ସହିତ ଗବେଷଣା ଭଳି ଜଟିଳ ଓ ବ୍ୟୟସାପେକ୍ଷ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ଦାୟିତ୍ୱ ନେଲା। ଅର୍ଥାତ ପରୋକ୍ଷରେ ଏହି ତିନୋଟିର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାର ମୋ ଉପରେ ପଡିଲା। ଅତ୍ୟଧିକ ଚାପ ସତ୍ତ୍ୱେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟର

ଶୀଘ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ ପାଇଁ ପୂର୍ବରୁ ସଂଗୃହୀତ ତଥ୍ୟର ଇଂରାଜୀ ଅନୁବାଦ କରିବାରେ ଲାଗିଲି । କାମ ସରିବା ପରେ ଅନୁଷ୍ଠାନର କେତେକ ସଦସ୍ୟଙ୍କ ନିକଟକୁ ଏହାର ସଂଶୋଧନ ପାଇଁ ଇମେଲ ଯୋଗେ ପଠାଇଲି । ଏହି ସମୟରେ ସାଂସଦ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଖୁଣ୍ଟିଆଙ୍କ ସଭାପତିତ୍ୱରେ ତଥା ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶେଖ ମତଲୁବ ଅଲ୍ଲୀଙ୍କ ଆବାହକତ୍ୱରେ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପାଇଁ ଏକ ଭିତ୍ତିପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତି କମିଟି ଗଠନ କରାଗଲା । ତଦନୁସାରେ ଓଡିଆ ସାହିତ୍ୟର ଇତିହାସ ଲେଖିବା ପାଇଁ ମୋତେ ଦାୟିତ୍ୱ ଦିଆଗଲା । କିନ୍ତୁ କମିଟିର କୌଣସି ସଦସ୍ୟ କିଛି ଲେଖି ନ ଦେବାରୁ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଅଲ୍ଲୀଙ୍କ ବାରମ୍ବାର ଅନୁରୋଧକ୍ରମେ ମୋଦ୍ୱାରା ଇଂରାଜୀରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଭିତ୍ତିପତ୍ର ପ୍ରଫେସର ଡଃ ନଟବର ଶତପଥୀ, ଡଃ ଶୁଭକାନ୍ତ ବେହେରାଙ୍କଦ୍ୱାରା ସଂଶୋଧିତ ହେବାପରେ ଦେଖିବାପାଇଁ ଦେଲି । ସେ ଏହାକୁ ଶ୍ରୀ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ଖୁଣ୍ଟିଆଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବାରୁ ମୋ ବିନା ପରାମର୍ଶରେ ଶ୍ରୀ ଖୁଣ୍ଟିଆ ଫଟୋଚିତ୍ର ଓ ତଥ୍ୟ ସାରଣୀ ନ ଥିବା ୮୦ପୃଷ୍ଠାର ଭିତ୍ତିପତ୍ର କେନ୍ଦ୍ର ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡେମୀକୁ ପ୍ରଦାନ କଲେ ଓ ଖୁବଶୀଘ୍ର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରଦାନ କରିବେ ବୋଲି ଉଲ୍ଲେଖ କଲେ । ତେବେ କେନ୍ଦ୍ର ଏହି ଭିତ୍ତିପତ୍ରଏହା ଅପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଥିବାରୁ ୧୯.୧୨.୧୨ରେ ବସିଥିବା ଭାଷା ବିଶେଷଜ୍ଞ କମିଟି କୌଣସି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନ ନେଇ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ବିବରଣୀ ମିଳିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲା ଓ କମିଟିର ନିଷ୍ପତ୍ତିକୁ ଶ୍ରୀ ଖୁଣ୍ଟିଆ ଓ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଜଣାଇ ଦିଆଗଲା । ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଭିତ୍ତିପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତି ସରିବା ପରେ ମୁଦ୍ରଣ କରି ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା କ୍ରିୟାନୁଷ୍ଠାନ କମିଟିକୁ ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ଏକ ଭୟଙ୍କର ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ଆହତ ହେବାରୁ ୧ମାସ ବିଳମ୍ବ ହୋଇଗଲା । ମୁଁ ଭଲ ହେବା ବେଳକୁ ରାଜ୍ୟ ସଂସ୍କୃତି ବିଭାଗ ଆଉ ଭାଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଉପରେ ନିର୍ଭର ନ କରି ଗତ ୨୪.୧.୧୩ରେ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ବୈଠକରେ ସଂସ୍କୃତି ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର କୁଳପତିଙ୍କ ଅଧକ୍ଷତାରେ ଏକ ୮ଜଣିଆ କମିଟି ଗଠନ କରି ଏକମାସ ଭିତରେ ରିପୋର୍ଟ ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ । ଭାଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ନିକଟରେ ୧୬ଜଣ ବିଦ୍ୱାନଙ୍କ ପ୍ରବନ୍ଧ ନ ଥିଲା । ତେଣୁ ମାସକ ଭିତରେ ଭିତ୍ତିପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତି ଅସମ୍ଭବ ଥିବାରୁ କମିଟି ସଦସ୍ୟ ଡଃ ଦେବୀପ୍ରସନ୍ନ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବକ୍ରମେ ସରକାର ଆମଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ରିପୋର୍ଟକୁ ଗ୍ରହଣ କଲେ ଓ ଏହାକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ରୂପ ଦେବା ପାଇଁ ମୋତେ ୧୬.୨.୧୩ ବୈଠକରେ ଏହି କମିଟିର ସହଯୋଗୀ ସଦସ୍ୟ କରାଗଲା । କମିଟି ସଦସ୍ୟଙ୍କ ପରାମର୍ଶକ୍ରମେ ପୂର୍ବ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଭିତ୍ତିପତ୍ର ସାମାନ୍ୟ ସଂଶୋଧନ ପରେ ମଇ ୩୧ ତାରିଖରେ କମିଟି ଅନୁମୋଦନ କରିବାରୁ ସଂସ୍କୃତିମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଜୁନ ୨ତାରିଖରେ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା । ରିପୋର୍ଟ ମୁଦ୍ରଣରେ କିଛି ତ୍ରୁଟି ଥିବାରୁ ଏହାକୁ ସଂଶୋଧନ କରି ଜୁନ୨୩ ତାରିଖରେ କେନ୍ଦ୍ର ସଂସ୍କୃତି ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟକୁ ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା । ଏହାର ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ସାଂସଦ ଶ୍ରୀ ଖୁଣ୍ଟିଆ ଭିତ୍ତିପତ୍ର ପାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ବିଭିନ୍ନ କାରଣରୁ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିବାରୁ ମେ ୮ ତାରିଖରେ ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡେମୀ ସଚିବଙ୍କୁ ବହି ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଏହି ବହି ଭାଷା କମିଟି ସଦସ୍ୟଗଣ ପାଠ କରି ଉଚ୍ଚ ପ୍ରଶଂସା କରିବା ସହିତ ୨୩ ଜୁଲାଇ୨୦୧୩ ତାରିଖରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ବୈଠକରେ ଓଡିଆ ଭାଷାକୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ଦେବା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସଂସ୍କୃତି ମନ୍ତ୍ରଣାଳୟକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଲେ । ଏହି ପରାମର୍ଶ ଅନୁସାରେ ଗତ ୨୦ ଫେବୃଆରୀ ୨୦୧୪ରେ କେନ୍ଦ୍ର କ୍ୟାବିନେଟ ଓଡିଆ ଏକ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଭାଷା ବୋଲି ସ୍ୱୀକାର କରିବାରୁ ସଂସ୍କୃତ, ତାମିଲ, ତେଲୁଗୁ, କନ୍ନଡ, ମାଲାୟାଲାମ ସହିତ ଆମ ମାଟିର ଭାଷା ଓଡିଆ ଷଷ୍ଠ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ଭାଷାର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ପାଇଲା ।

ମନେପଡେ ବିଶିଷ୍ଟ ମାଲାୟାଲାମ ସାହିତ୍ୟିକ ଓଭାପାକ୍କାଲ ନୀଳକଣ୍ଠ ଭେଲୁ କୁରୁପ ଜ୍ଞାନପୀଠ ପୁରସ୍କାର ପାଇବା ପରେ ସାମ୍ବାଦିକଙ୍କୁ ଦେଇଥିବା ମନ୍ତବ୍ୟ– ଏଥର ମୋର ଏକମାତ୍ର କାମ ମାଲାୟାଲାମ ଭାଷାକୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପ୍ରଦାନ କରାଇବା । ଏତକ ହୋଇପାରିଲେ ମୋ ପାଇଁ ଏହା ଦ୍ୱିତୀୟ ଜ୍ଞାନପୀଠ ପୁରସ୍କାର ହେବ । ଏହି କାମ ମୁଁ ମୃତ୍ୟୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କରି ଚାଲିବି । ନିଜର କଥା ସେ ରଖିଥିଲେ । ପରବର୍ଷ ନିଜ ତରଫରୁ ଏକ ଭିତ୍ତିପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ସରକାରଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କରି ଉଦ୍ୟମରେ ୧୬ଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ସୃଷ୍ଟି ମାଲାୟାଲାମ ଭାଷାକୁ କେନ୍ଦ୍ର ସଂସ୍କୃତି ବିଭାଗଦ୍ୱାରା ଗଠିତ ଭାଷା କମିଟି ଅନୁମୋଦନକ୍ରମେ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପ୍ରଦାନ କଲେ । ଅସମ୍ଭବକୁ ସମ୍ଭବ କରିଦେଲେ କେରଳବାସୀ । କାରଣ ଗତ ଜୁନ ୨୦୧୨ରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଭାଷାକମିଟି ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥିତ ଗବେଷକ ତାମିଲ ସାହିତ୍ୟ ତୋଲକ୍କାପିୟମରେ ଥିବା କେତୋଟି ଶବ୍ଦକୁ ନେଇ ମାଲାୟାଲାମ ଭାଷାର ୨୦୦୦ବର୍ଷ ଇତିହାସ ପ୍ରମାଣ କରୁଥିବା ବେଳେ କମିଟି ସଦସ୍ୟ ପ୍ରଫେସର ଭି.କୃଷ୍ଣମୂର୍ତ୍ତୀଙ୍କ କେତୋଟି ଅତି ସାଧାରଣ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇ ନପାରିବାରୁ ଏହି ଭାଷାକୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ଦିଆଯାଇ ନଥିଲା । ତେବେ ଏଥିରେ ମାଲାୟାଲାମବାସୀ ନିରୁତ୍ସାହିତ ନ ହୋଇ ପ୍ରଫେସର କୃଷ୍ଣାମୂର୍ତ୍ତୀଙ୍କ ଦେହାନ୍ତ ପରେ ପୁଣି ଲାଗିପଡିଲେ ଓ ସଫଳ ହେଲେ ।

ଓଡିଶା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଠିକ ଏହାର ଓଲଟା । ଆମ ବିଦ୍ୱାନଗଣ ସମ୍ଭବକୁ ଅସମ୍ଭବ କରିବାରେ ଲାଗି ପଡିଥିଲେ । ଭାଷାକୁ ନେଇ

ନିଜର ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପରିଚୟ ସୃଷ୍ଟି କରିଥିବା ସାହିତ୍ୟିକ, ବକ୍ତା ଓ ବ୍ୟକ୍ତିଗଣ କେହି ଏ ବିଷୟରେ ଭିତ୍ତିପତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ତ ଦୂରର କଥା, ଜନମତ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଭଳି ପରିବେଶ ତିଆରି କରିପାରିଲେ ନାହିଁ। ଏଥିପାଇଁ ସରକାର ଉଦ୍ୟମ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ ପତ୍ର ଲେଖିଥିବା ଅନୁଷ୍ଠାନ ଓଡିଆ ପୁରାଣ ସାହିତ୍ୟ ସଂସ୍କୃତରୁ ଅନୁବାଦିତ ଓ ମଧ୍ୟକାଳୀନ ଓଡିଆ ସାହିତ୍ୟ ପଡୋଶୀ ଭାଷାର ସାହିତ୍ୟଠାରୁ ନିକୃଷ୍ଟ ବୋଲି ଲେଖିବାକୁ ଭୁଲି ନାହାଁନ୍ତି। ଏସବୁ ସତ୍ତ୍ୱେ ଓଡିଆ ଭାଷା ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପାଇବା ପାଇଁ ଉଭୟ ସରକାରୀ ଓ ବେସରକାରୀ ଭାବରେ କେତେଜଣଙ୍କ ନିଷ୍ଠାପର ଉଦ୍ୟମ ସଫଳ ହୋଇଥିବାରୁ ୧୯୩୬ ପରେ ସର୍ବଭାରତୀୟ ସ୍ତରରେ ଓଡିଶା ପୁଣି ଥରେ ନିଜର ଗୌରବାବହ ଅସ୍ତିତ୍ୱ ପ୍ରମାଣ କରିବାରେ ସଫଳ ହୋଇ ପାରିଲା।

ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପାଇବା ପରେ ଏବେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ଓଡିଆ ଭାଷା ପାଇଁ କି ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟ ହାତକୁ ନେବାକୁ ପଡିବ। ଓଡିଆ ଭାଷା ବିକାଶ ପାଇଁ ଚିନ୍ତା କଲାବେଳେ ଏଥିପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଯୋଜନା ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି। ଏହି ଯୋଜନା ୩ଟି ଦିଗ ଉପରେ ପର୍ଯ୍ୟବସିତ – ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ପ୍ରସ୍ତୁତି ଓ ପ୍ରକାର୍ଯ୍ୟ। ୧୮୬୬ର ନଅଙ୍କ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ପରେ ଓଡିଆ ଜାତୀୟତାବୋଧର ଉନ୍ମେଷ ଯୋଗୁଁ ୧୯୩୬ରେ ଭାଷାଭିତ୍ତିକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ପ୍ରଦେଶ ଗଠନ, ୧୯୫୦ରେ ଭାରତର ସାମ୍ବିଧାନିକ ଭାଷା ଭାବେ ଅନ୍ୟ ୧୩ଟି ଭାଷା ସହିତ ଓଡିଆ ସରକାରୀ ଭାଷା ମାନ୍ୟତା ପାଇବା ଓ ୨୦୧୪ରେ ପ୍ରାଚୀନ ଓ ସମୃଦ୍ଧ ଭାଷା ଭାବରେ ଓଡିଆକୁ ଶାସ୍ତ୍ରୀୟ ମାନ୍ୟତା ପ୍ରଦାନ ପ୍ରଥମ ଦିଗ ଅର୍ଥାତ ଓଡିଆ ଭାଷା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇସାରିଛି। ଏହାର ପରବର୍ତ୍ତୀ ଦିଗ ହେଉଛି ପ୍ରସ୍ତୁତି। ଏହା ଅନ୍ତର୍ଗତ ହେଉଛି ଲିପିସଂସ୍କାର, ବ୍ୟାକରଣ ସଂସ୍କାର, ବନାନ ମାନକୀକରଣ, ଶବ୍ଦ କୋଷ ଓ ଭାଷାକୋଷ ପ୍ରସ୍ତୁତି, କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ, ନ୍ୟାୟାଳୟ ଓ ଚିକିତ୍ସାର ପରିଭାଷା ପ୍ରସ୍ତୁତି। ଯଦିଓ ଏସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ସାରିଛି, ମାତ୍ର ଏଥିରେ ଆନ୍ତରିକତା ନଥିବାରୁ ବିଶେଷ କିଛି ଅଗ୍ରଗତି ହୋଇପାରି ନାହିଁ। ଲିପି ସଂସ୍କାର ନୀଳକଣ୍ଠଙ୍କ ସମୟରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ବେଳେ ଏହା ଆଗକୁ ଗତି କରିପାରି ନାହିଁ। ଓଡିଆ ବ୍ୟାକରଣ ରଚନା ସେହି ପଥର ପଥିକ। ଏବେ ସମସ୍ତେ ଅନୁଭବ କଲେଣି ଯେ, ଓଡିଆ ବ୍ୟାକରଣ ରଚନା ହୋଇନାହିଁ। ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାଷାର ବ୍ୟାକରଣ ରହିଛି ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମଣିଷ କଥା କହିଲା ବେଳେ ଅଚେତନ ଭାବେ ନିଜ ଭାଷାର ବ୍ୟାକରଣ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଏ। ଏହା ସେମାନଙ୍କୁ କୌଣସି ବହି ନୁହେଁ, ବରଂ ପରିବେଶ ଶିଖାଇଥାଏ। ତେବେ ଅଧ୍ୟୟନ ବା ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷା ବ୍ୟକ୍ତିର ଏହି ଅଚେତନକୁ ସଚେତନ କରାଇ କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ଶୁଦ୍ଧ ଓ ଶାଳୀନତା ଆଣି ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ ପରିବର୍ଦ୍ଧିତ କରେ। ଏହାବ୍ୟତୀତ ଗୋଟିଏ ରାଜନୈତିକ ସୀମା ଭିତରେ ଅନେକ ଭାଷାଭାଷୀ ବାସ କରୁଥିବାରୁ ପାରସ୍ପରିକ ସଂହତି ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ସମୃଦ୍ଧ ଭାଷାକୁ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟ ବା ମାନକଭାଷା ଭାବରେ ଗୃହୀତ ହେବାପରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସେହି ଭାଷାର ବ୍ୟାକରଣ ପଢାଯାଏ। ତେଣୁ ଜାତୀୟ ସଂହତି ଓ ଭାଷାର ଗତିଶୀଳତା ପାଇଁ ବ୍ୟାକରଣ ରଚନା ଆବଶ୍ୟକ। ସେତକ ଓଡିଆରେ ନଥିବାରୁ ଓଡିଶା ଆଜି ଉତ୍ତର, ଦକ୍ଷିଣ, ପଶ୍ଚିମ ଓ ଉପକୂଳ ଭେଦରେ ବିଭକ୍ତ। ପ୍ରଥମ କରି ୧୯୯୧ରେ ଭାଷାବିତମାନେ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥିବା ଓଡିଆ ବ୍ୟାକରଣକୁ ଅହଂକାରୀ ବିଦ୍ୱାନଙ୍କ ଚକ୍ରାନ୍ତରେ ଓଡିଶା ଉଚ୍ଚନ୍ୟାୟାଳୟ ଅଚଳ କରିଦେଲେ । ତେଣୁ ପୂର୍ବପରି ଆମ ପିଲାଏ ସଂସ୍କୃତ ବ୍ୟାକରଣର ଓଡିଆ ଅନୁବାଦକୁ ପଢୁଛନ୍ତି ।

ବନାନ ମାନକୀକରଣ ବ୍ୟାକରଣ ରଚନା ସହ ଜଡିତ। ଭାଷାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଏକ ସ୍ୱାଭାବିକ ପ୍ରକ୍ରିୟା। ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନର ଚିହ୍ନଟ ପାଇଁ ବ୍ୟାକରଣର ଆବଶ୍ୟକତା ଅଛି। ଉଚ୍ଚାରଣ ଓ ବନାନ ମଧ୍ୟରେ ସମନ୍ୱୟ ନରହିବା ଫଳରେ ବନାନ ଭୁଲ ରହେ। ପୁଣି ଆମ ପିଲାମାନଙ୍କର କେତେକ ଧ୍ୱନି ତଥା ଫଳା ଓ ମାତ୍ରା ପ୍ରୟୋଗରେ ବିଶେଷ ଜ୍ଞାନ ନଥିବାରୁ ଶବ୍ଦ ବନାନରେ ଅଶୁଦ୍ଧି ଦେଖାଦିଏ । କୌଣସି ଭାଷା ଲିଖିତ ରୂପ ନେବାପରେ ଶୁଦ୍ଧତା ଓ ସ୍ଥିରତା ଆସେ । ଲିଖିତ ରୂପର ଉଚ୍ଚାରଣ ସହଜ ତଥା ମଧୁର ଓ ସୁବୋଧ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ। ତାହା ନ ହେଲେ ପାଠକ ବା ଶ୍ରୋତା ନିକଟରୁ ଏହା ଦୂରେଇ ଯିବ। ତେଣୁ ଭାଷା ଯୋଜନାରେ ବନାନ ମାନକୀକରଣର ଏକ ପ୍ରମୁଖ ଭୂମିକା ରହିଛି।

ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାରକୁ ନେଇ ବିବାଦ ଚାଲିଥିବା ବେଳେ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଶବ୍ଦ କୋଷ ନଥିବାରୁ ଆଜିର ଯୁଗରେ କୌଣସି ବିଷୟରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବା ପାଇଁ ଓଡ଼ିଆ ଶବ୍ଦଟିଏ ମିଳୁ ନାହିଁ। ପ୍ରଶାସନିକ ଶବ୍ଦ କୋଷ ବ୍ୟବହାର ଉପଯୋଗୀ ହୋଇ ନଥିବାରୁ ଓଡିଆ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟରେ ବ୍ୟବହାର ହେଉନାହିଁ। ତେଣୁ ଶବ୍ଦ ସଂଗ୍ରହ କରି ତାହାକୁ ବ୍ୟବସ୍ଥିତ ରୂପ ପ୍ରଦାନ ପୂର୍ବକ ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ଶବ୍ଦ କୋଷ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ। ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ଭାଷା ଆଉ ସାହିତ୍ୟରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁନାହିଁ। ଆମୋଦ ପ୍ରମୋଦରେ ଏହି ପ୍ରମାଦ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ। ସବୁଠାରୁ ଅସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ଗଣମାଧ୍ୟମର ଭାଷା। ସମ୍ବାଦ, ମନୋରଞ୍ଜନ, ଆଲୋଚନା ଆଦିରେ ଅବୁଝା ହିନ୍ଦୀ ବା ଅଯଥା ଇଂରାଜୀର ବ୍ୟବହାର ଓଡ଼ିଆ ଭାଷା ହତ୍ୟାର ଏକ ମାଧ୍ୟମ ପାଲଟିଯାଇଛି। ଗଣମାଧ୍ୟମରୁ ଲୋକେ ବହୁ କଥା

ଶିଖନ୍ତି, ସିଧାସଳଖ ପ୍ରଭାବିତ ହୁଅନ୍ତି । ଦିନଥିଲା ଓଡ଼ିଆ ଭାଷାର ଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରୟୋଗ ସଂପର୍କରେ ଖବରକାଗଜକୁ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ରୂପେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଉଥିଲା । ମାତ୍ର ଏବେ ଆଉକିଛି ବାଛବିଚାର ନାହିଁ । ନିଜ ଅଜ୍ଞତାକୁ ଘୋଡ଼େଇ କେତେକ ଯୁକ୍ତି କରୁଛନ୍ତି ଯେ ନୂତନ ଶବ୍ଦର ବ୍ୟବହାର ଓଡ଼ିଆ ଶବ୍ଦ ଭଣ୍ଡାର ବୃଦ୍ଧି ହେବ । ତାହା ନକଲେ ଭାଷା ବଢ଼ିବ ନାହିଁ, ବରଂ ସଂକୁଚିତ ହେବ । ଏହା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୁଲ କଥା । ଓଡ଼ିଆଶବ୍ଦ ନଥିବା ସ୍ଥଳେ ନୂଆ ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର ହୋଇପାରେ, ମାତ୍ର ଓଡ଼ିଆ ଶବ୍ଦ ଥାଇ ଏହା ବଦଳରେ ଅନ୍ୟ ଭାଷାର ଶବ୍ଦକୁ ଟାଣିଓଟାରି ବ୍ୟବହାର କଲେ ଆମ ଭାଷା ବଢ଼ିବ ନାହିଁ ବରଂ ବୁଡ଼ିବ ।

ଭାଷା ବିକାଶ ଓ ସ୍ଥାୟିତ୍ୱ ପାଇଁ ସବୁଠାରୁ ବଡ ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ କରୁଥିବା ଶିକ୍ଷା, ଗବେଷଣା ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାଳୟର ଭାଷା ଓଡିଆ ହୋଇପାରି ନାହିଁ । ଅର୍ଥାତ ଓଡିଆ ରାଜଭାଷା ହୋଇସାରିଥିବା ବେଳେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜ୍ଞାନ ଆହରଣର ମାଧ୍ୟମ ହୋଇପାରିନାହିଁ । ତେଣୁ ଓଡିଆକୁ ଜ୍ଞାନର ଭାଷା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ହେଉଛି ପ୍ରକାର୍ଯ୍ୟ ବା ଭାଷାକୁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରତିଫଳିତ କରିବା, ଯାହା ଭାଷା ବିକାଶ ପାଇଁ ତୃତୀୟ ତଥା ସବୁଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୋଜନା । ଏହା ଘର ତଥା ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନରେ ବ୍ୟବହୃତ ଭାଷା ସହ ଜଡିତ । ଶିଶୁଟିଏ ଜନ୍ମ ହେବାର ୨ବର୍ଷ ପରେ ଚିହ୍ନିବା ଶକ୍ତି ପାଇଥାଏ । ଏହି ଚିହ୍ନିବା ଶକ୍ତି ହିଁ ଭାଷା । ପ୍ରଥମେ ଭାଷା କଥିତ ରୂପରେ ଓ ପରେ ଲିଖିତ ରୂପରେ ଶିଶୁର ଜ୍ଞାନ ପରିବର୍ଦ୍ଧିତ କରେ । କଥିତ ରୂପରେ ଗଛ, ମାଛ, ଗାଈ, ନଈ, ମଣିଷ, ପଣସ ଆଦି ଚିହ୍ନି ସାରିବା ପରେ ତାହାକୁ ଲେଖିବାର ପ୍ରୟାସ ହେଉଛି ଚିହ୍ନିବା ଶକ୍ତିକୁ ଗତିଶୀଳ କରିବା । କୌଣସି କାରଣରୁ ମାତୃଭାଷାରେ ଚିହ୍ନଟ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଠିକ୍ ଭାବରେ ହୋଇ ନପାରିଲେ ଲିଖନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଦ୍ୱାରା ଏହାକୁ ସଂଶୋଧିତ କରିହୁଏ । ତେଣୁ ଲିଖନ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଓଡିଆ ଭାଷାକୁ ସମୃଦ୍ଧ କରିବା ପାଇଁ ଯୁଦ୍ଧକାଳୀନ ଭିତ୍ତିରେ ଆବଶ୍ୟକୀୟ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ଜରୁରୀ ।

ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତି ଓ ପ୍ରକାର୍ଯ୍ୟ ସମାପ୍ତି ପରେ ଭାଷା ବିକାଶ କାମ ଆରମ୍ଭ ହେବ । ଏହା ଅନ୍ତର୍ଗତ କାମ ଅର୍ଥାତ ପ୍ରାଚୀନ ତାଳପତ୍ର ଓ ଶିଳାଲେଖ ସଂଗ୍ରହ ଓ ସଂରକ୍ଷଣ କରିବା ସହିତ ଏଥିରୁ ପ୍ରାଚୀନ ଓଡିଆ ସାହିତ୍ୟ ଅନ୍ୱେଷଣ କରି ଏହାର ସମ୍ପାଦନା ଓ ପ୍ରକାଶନ, ପ୍ରାଚୀନ ଓଡିଆ ସାହିତ୍ୟକୁ ଅନ୍ୟ ଭାଷାରେ ଅନୁବାଦ, ଓଡିଆ ବ୍ୟାକରଣର ଐତିହାସିକ ଅଧ୍ୟୟନ, ପ୍ରାଚୀନ ଓଡିଆ ଭାଷା, ଲିପି, ସାହିତ୍ୟ, ଇତିହାସ ଉପରେ ଗବେଷଣା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ସହିତ ତୁଳନାତ୍ମକ ଅଧ୍ୟୟନ, ଓଡିଆ ଭାଷା ଓ ସଂସ୍କୃତି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ସଂସ୍କୃତ, ପାଲି ଓ ପ୍ରାକୃତର ଅଧ୍ୟୟନ, ପୂର୍ବ ଓ ଦକ୍ଷିଣପୂର୍ବ ଏସିଆ, ଦକ୍ଷିଣ ଓ ଉତ୍ତରପୂର୍ବ ଭାରତ ସହ ଓଡିଶାର ସାଂସ୍କୃତିକ ଓ ଭାଷାଗତ ଅଧ୍ୟୟନ, ଓଡିଆ ଉପଭାଷା ଓ ଆଞ୍ଚଳିକ ଭାଷାର ଐତିହାସିକ ଅଧ୍ୟୟନ, ପ୍ରାଚୀନ ଓଡିଆ ଅଧ୍ୟୟନ ପାଇଁ ଡିଜିଟାଲ ପାଠାଗାର, ଅନଲାଇନ ମାଧ୍ୟମରେ କ୍ଲାସିକାଲ ଓଡିଆ ଶିକ୍ଷା ଇତ୍ୟାଦି । ଏଥିପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାର ପ୍ରଚୁର ଅର୍ଥ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିବାରୁ ଅର୍ଥ ଆଉ ବାଧକ ନୁହେଁ । ଏଠାରେ କେବଳ ବାଧକ ହେଉଛି ଇଚ୍ଛାଶକ୍ତି ଓ ବିଦ୍ୱାନଙ୍କ ଅଭାବ । ଏଥିପାଇଁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ଭାଷା ବିଶେଷଜ୍ଞ ସମିତି ଗଠନ କରିବାକୁ ହେବ । ଏହି ସମିତି ଓଡିଆ ଭାଷା ଶିକ୍ଷା, ଗବେଷଣା ଓ ବ୍ୟବହାର ବିଷୟରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦେବ । ଏହା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ତଥା ଜାତୀୟ ସ୍ୱାର୍ଥ ପାଇଁ ଉତ୍ସର୍ଗୀକୃତ ଥିବାରୁ ମୁହଁଦେଖା ଓ ପଦପଦବୀକୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ନଦେଇ ଭାଷାସଂସ୍କୃତି ଓ ଇତିହାସ ବିଷୟରେ ଜ୍ଞାନ ଥିବା ତଥା ଓଡିଆ ଭାଷା ପାଇଁ ନିଷ୍ଠାପର ଭାବରେ କାମ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ନେଇ କମିଟି ଗଠନ କରାଯାଉ । ସାହିତ୍ୟିକ, ଅମଲା ବା ମୁଖାପିନ୍ଧା ଭାଷାବିତଙ୍କ ଯେପରି ଏହି କମିଟିରେ ଅନୁପ୍ରବେଶ ନଘଟିବ, ସେଥିପ୍ରତି ସରକାର ଦୃଢ ପଦକ୍ଷେପ ନେବା ବାଞ୍ଛନୀୟ । ଓଡିଆ ଭାଷାର ସୁରକ୍ଷା, ସମୃଦ୍ଧି, ଓ ଲୋକପ୍ରିୟତା ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ଭାଷାଭିତ୍ତିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ ଯୁଦ୍ଧକାଳୀନ ଭିତ୍ତିରେ ସ୍ଥାପନ କରାଯାଉ । ଏଠାରେ ମନେରଖିବାକୁ ହେବ ଭାଷାଭିତ୍ତିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରଧାନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ– 'ଭାଷା ମାଧ୍ୟମରେ ଓଡିଆ ଜାତି ଓ ସଂସ୍କୃତିକୁ ପୁଣି ଥରେ ବିଶ୍ୱରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିପାରିବାର ଶକ୍ତି'କୁ ସମ୍ପ୍ରସାରିତ କରିବା । ଓଡିଆ ଭାଷାକୁ ସେହି ସ୍ତରରେ ପହଞ୍ଚାଇବାକୁ ହେଲେ ସରକାରଙ୍କ ଉପରେ ସବୁ ଦାୟିତ୍ୱ ନଦେଇ ଆମକୁ ମଧ୍ୟ କିଛି କରିବା ପାଇଁ ଆଗେଇ ଆସିବାକୁ ପଡିବ । ଏଥିପାଇଁ କଣ କରିବାକୁ ହେବ, ତାହା ପ୍ରତ୍ୟେକ ଓଡିଆ ନିଜକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବା ସମୟ ଏବେ ଉପସ୍ଥିତ ।

ସଦସ୍ୟ ସଚିବ
ଓଡିଆ ଅଧ୍ୟୟନ ଓ ଗବେଷଣା ସଂସ୍ଥା,
ଏନ୍‌୪/୧୭, ନୂଆପଲ୍ଲୀ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

❖ ❖ ❖